

som de maa inddrive; thi det kan ikke gaa an, at de lade være at inddrive dem, thi saa faae de aldrig deres Penge. Det er altsaa for Folk af den Klasse, jeg mener, at det vilde være en meget ubillig og tung Byrde at paalægge dem, som desuden neppe vilde have et tilsvarende Udbytte. Vi maa nemlig huske paa, at naar Modparten ikke bryder sig noget om at fremtvinge den anden Part's personlige Møde, saa vil dette ogsaa i flere Tilfælde ikke have nogen synderlig Interesse. Der er jo en overmaade stor Mængde af Sager, som kun komme til Forligskommissionen saa at sige for Formens Skyld, enten fordi man ikke har noget Væsentligt imod Forbringeren at indvende, men kun ikke kan betale den, i hvilket Tilfælde man altsaa er villig til uden videre at indgaa Forlig, eller ogsaa, fordi Sagens hele Bestaafenhed medfører, at det forud er givet, at begge Parter ville have en Afgjørelse ved Dom, fordi den har en saa stor Interesse for dem. Se, i disse meget talrige Klasser af Tilfælde er det virkelig ganske naturligt, at Parterne ikke tvinges til personligt Møde, thi der har den ene Part slet ingen Interesse i at møde den anden Part til at møde; han ved godt i Forveien, at, om han møder eller ikke møder, bliver det det Selvsamme. Derfor mener jeg, at man vil komme til at paalægge en Mængde Menneſker, hvis hele Samfundstilling gjør det besværligt for dem, en ny Byrde, som de hidtil ikke have været vant til, og som sikkert vil falde dem trykkende, og at man i mange Sager vil føre en saadan Byrde ind uden nogen Nytte. Derfor betragter jeg hele denne Foranstaltning som værende af et saa tvivlsomt Værd, at man ligeoverfor den nu i mange Læder i den Henseende iblandt Folk høvede Praxis og Sædvane ikke bør skide til Indførelsen af noget saadant Nyt. Jeg skal yderligere kun bemærke, at jeg egentlig er enig med den ærede sidste Daler i, at, naar man overhovedet vil have en saadan Bestemmelse, saa synes jeg ogsaa, at Bøderne bør sættes højere, thi naar man sætter dem saa lave, som de sættes her i Lovforlaget, er jeg tilbøjelig til at tro, at man slet ikke opnaar Noget i den Retning, hvori man vil opnaa det; saa smaa Bøder som disse ville neppe tvinge Folk til at møde personlig. En saadan Bestemmelse vil kun have til Følge, at Bøderne gaa ind i de øvrige Udgifter ved Sagen, at den Daler skal betales for at slippe for at møde ved Forligsmæglingen. Enhver, som kender vor Praxis, vil let indse, at, naar der i Loven staar: at Bøderne ere satte fra 2—10 Kroner, saa vil i de 99 af 100 Tilfælde Bøden ikke blive sat til mere end til 2 Kroner, da der ikke er nogen særegen Grund til at gaa op over Minimum, og den hele Ulempe bliver altsaa den, at Vedkommende kommer til at betale en Daler extra, foruden det, Sagen igrigt kan koste ham, for at have den Fornøielse at blive bortet fra Forligsmæglingen. Det bliver altsaa egentlig kun

en Slags Forpølse med denne Daler af Prokuratorens Regning, som dette Forlags Vedtagelse vil medføre. Jeg er derfor tilbøjelig til at tro, at netop de smaa Bøder ikke ere Noget, der anbefaler Forlaget, men Noget, som tuertimod snarere maa betragtes som en Inkonsekvens fra Forlagsstillernes Standpunkt. Min Stilling til Forlaget er derfor den samme, som den var, da et lignende Forlag blev stillet i det andet Thing i forrige Session, nemlig, at jeg ikke tør gaa til en saadan ny Indretning, som jeg er overbevist om vil føles som en Byrde i et meget større Forhold, end den vil gjøre nogen reel Nytte.

Sauerslev: Efter at have hørt den høitærede Justitsministers Mening om Sagen, er det ganske vist, at Haabet om at faae Vædringsforlaget vedtaget maa være ringe, men ikke desto mindre maa jeg fastholde min forrige Udtalelse, nemlig, at jeg i det personlige Møde ved Forliget ser Betingelsen for, at Forligsinstitutionen virkelig kan udfolde nogen Virksomhed og Nytte til Gavn og Velsignelse for Folket. Naar saavel den høitærede Justitsminister, som den ærede 2den Landsthingsmand for 5te Kreds (Dynehøll) ikke syntes at kunne se, at det personlige Møde fremmedes synderligt ved dette Vædringsforlags Vedtagelse, saa vil jeg dog mene, at de Bestemmelser, som her i Vædringsforlaget ere truffene, ere fyldestgjørende og velstikede til at fremme det personlige Møde. Jeg kan godt forstaa, at den ærede 2den Landsthingsmand for 5te Kreds ikke ser saaledes paa Sagen, som jeg, thi det Sete afhænger, som Ordspøret siger, af, hvilke Dine man ser det med, men det turde være en Dpforsdring for mig til yderligere at fastholde Forlaget, naar den ærede Landsthingsmand ved sin Kritik oplyste om de mange Sager og Forvillinger, som dette Vædringsforlags Vedtagelse vilde forvolde, thi derved har den ærede Landsthingsmand indirekte godkjendt, at det personlige Møde ikke sfer saa fylldigt, som vi alle maatte ønske, at det sfer. Det staar klart for mig, at, hvis det personlige Møde ikke finder Sted ved Forliget, da er det saare vanskeligt, at et Forlig bringes istand, hvortil, naar man mødes Ansigt til Ansigt, selv om det kunde synes, at Modstanderne stode saa skarpt lige over for hinanden, at det vilde være aldeles umuligt, at de vilde kunne forenes ved Forlig, saa har man dog oplevet — det har jeg flere Exempler paa — at Forligskommissionens Dygtighed og Ærbørdighed har bragt et Forlig istand, og jeg vil spørge, om dette ikke maa siges at være noget Godt at arbejde for, thi Følgen af, at to modstridende Parter ere blevne forligte, vil være den, at de da ville kunne møde hinanden, om ikke som fortrolige, gode Venner, saa dog som Venner, hvortil, naar de skulle føre Rettergang med hinanden, da som oftest ville komme til at nære et vist Nag til hinanden.